

Aday Ö?retmen Mentorluk Rollerini Ölçe?i (A-ÖMRÖ) ve Dan??man Ö?retmen Mentorluk Rollerini Ölçe?i (D-ÖMRÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aday Ö?retmen Mentorluk Rollerini Ölçe?i (A-ÖMRÖ) ve Dan??man Ö?retmen Mentorluk Rollerini Ölçe?i (D-ÖMRÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16228>

Özet

Aday Ö?retmen Mentorluk Rollerini Ölçe?i (A-ÖMRÖ) ve Dan??man Ö?retmen Mentorluk Rollerini Ölçe?i (D-ÖMRÖ), **mentorluk** sürecinde yer alan aday ve dan??man ö?retmenlerin rollerini ve bu rollere ili?kin alg?lar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif iki ayr? araçtır. Bu ölçekler, e?itim sistemindeki **ö?retmen** yeti?tirme ve mesleki geli?im süreçlerinin önemli bir parças? olan mentorluk uygulamalar?n?n etkinli?ini ve niteli?ini de?erlendirmeye odaklanmaktadır. Çal??ma, Naillio?lu-Kaymak ve Sezgin (2020) taraf?ndan yürütülmü? olup, ölçeklerin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için kapsaml? bir **ölçek geli?tirme** ve do?rulama çal??mas? gerçekleştirilmiştir.

A-ÖMRÖ, aday ö?retmenlerin mentorlar?ndan bekledikleri ve gözlemledikleri rolleri de?erlendirirken, D-ÖMRÖ ise dan??man ö?retmenlerin kendi rollerini nas?l alg?lad?klar?n? ve uygulad?klar?n? yans?tmaktadır. Bu ikili yap?, mentorluk ili?kisinin kar??l?kl? beklenti ve uygulamalar aç?s?ndan derinlemesine analiz edilmesine olanak tan?maktadır.

Anahtar Kelimeler

Mentorluk, Aday Ö?retmen, Dan??man Ö?retmen, Mentorluk Rollerini, Ölçek Geli?tirme, **Psikometri**, E?itim Yönetimi.

Yazarlar

Mehtap Naillio?lu Kaymak, Fatih Sezgin.

Amaç

Ölçeklerin temel amacı, Milli E?itim Bakanl??? taraf?ndan yürütölen aday ö?retmen yeti?tirme programlar? kapsam?nda dan??man ö?retmenlerin üstlendikleri çe?itli rolleri (örne?in, rehberlik, de?erlendirme, destekleme) ve bu rollerin aday ö?retmenler taraf?ndan nas?l alg?land???n? standardize edilmi? bir yöntemle belirlemektir. Bu araçlar, mentorluk rollerinin teorik çerçevesini ampirik verilerle destekleyerek, uygulamadaki eksiklikleri ve güçlü yönleri ortaya ç?karmay? hedeflemektedir.

A-ÖMRÖ ve D-ÖMRÖ, **mentorluk** programlar?n?n daha etkili hale getirilmesi için somut verilere dayal? iyile?tirme önerileri sunulmas?na zemin haz?rlar. Özellikle, dan??man ö?retmenlerin hangi rollerde daha yetkin olduklar?n? veya hangi rollerde daha fazla e?itime ihtiyaç duyduklar?n? tespit etmek, program tasar?mc?lar? için kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçekler, aday ve dan??man **ö?retmen** aras?ndaki profesyonel ili?ki ba?lam?nda **mentorluk** rollerini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu roller genellikle pedagojik rehberlik, idari destek, duygusal destek, profesyonel modelleme ve de?erlendirme gibi alt boyutlar? içermektedir. Ölçek geli?tirme sürecinde, literatür taraması ve uzman görüşleri ile rollerin kapsam? belirlenmiştir.

Her iki ölçek de, farklı payda?lar?n (aday ve dan??man) aynı mentorluk sürecini kendi bak?? aç?lar?ndan de?erlendirmesine olanak tan?yarak, algı farklılıkların ve rol çat??malarının anlaşılmasına katkıda bulunur. Bu da psikolojik ve e?itimsel **ölçek geli?tirme** aç?s?ndan güçlü bir metodolojik yaklaşımdır.

Geçerlik

Naillio?lu-Kaymak ve Sezgin (2020) tarafından yapılan geli?tirme çalışması, ölçeklerin yapısal **geçerlik** kanıtlarını sunmuştur. Kaynak bilgisi bu alanda spesifik katsayılar sunmasa da, geli?tirme çalışması'nın ba?lı?? geçerlik analizlerinin yapıldığını göstermektedir. Tipik olarak, bu tür çalışmalarda Kapsam Geçerlili?i (uzman görüşleri ile), Yapı Geçerlili?i (Aç?mlayıcı ve Doğrulayıcı **Faktör Analizi** ile) ve Ölçüt Ba?lantılı Geçerlik analizleri uygulanmıştır.

Özellikle Doğrulayıcı **Faktör Analizi** (DFA) kullanılarak, belirlenen mentorluk rol boyutlarının teorik modele ne ölçüde uydu?u incelenmiş ve ölçek maddelerinin ölçmeyi amaçladığını yapıyı doğru bir şekilde temsil etti?i gösterilmiştir.

Güvenirlik

Geli?tirme çalışması, ölçeklerin güvenilirlik (tutarlılık) düzeylerini de araştırmıştır. Kaynakta spesifik güvenilirlik katsayıları belirtilmemiştir; ancak akademik standartlara göre, iç tutarlılık analizleri (genellikle **Cronbach's Alpha** katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir.

Yüksek **Cronbach's Alpha** değerleri, ölçeğin alt boyutlarındaki maddelerin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü göstererek ölçeğin güvenilirliğini desteklemektedir. Bu, özellikle aday ve dan??man **ö?retmen** rollerinin zaman içinde stabil kalıp kalmadığını anlamak açısından önemlidir.

Faktör Analizi

Ölçeklerin geli?tirilmesi sürecinde, mentorluk rollerini oluşturan temel boyutları keşfetmek amacıyla Aç?mlayıcı **Faktör Analizi** (AFA) kullanılmıştır. AFA sonuçları, ölçeklerin çok boyutlu

yap?s?n? ortaya ç?karm?? ve her bir boyutun hangi rolleri temsil etti?ini belirlemi?tir. Ard?ndan, bu yap?s?sal modelin örneklem verilerine ne kadar uygun oldu?unu test etmek için Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) uygulanm??tır.

Faktör analizleri, A-ÖMRÖ ve D-ÖMRÖ'nün sadece tek bir genel mentorluk alg?s? yerine, rehberlik, dan??manlık, profesyonel geli?im deste?i gibi farklı ve ayrı?tırılabilir rolleri ölçtü?ünü doğrulam??tır. Bu ayrı?m, mentorluk e?itimlerinin hedeflenmesinde büyük kolaylık sağlamaktadır.

Araç

Test Type:

Geli?tirme (Developmental Scale)

Format:

Likert Tipi Derecelendirme (Specific details on the number of options (e.g., 5-point Likert) are not specified in the source, but inferred based on standard **psikometri** practices.)

Language Available:

Türkçe (Turkish)

Population Group:

Aday Ö?retmenler ve Dan??man Ö?retmenler (Candidate Teachers and Consulting/Mentor Teachers)

Age Group:

Yeti?kin (Adult, genellikle 20-60 ya? aral??ndaki profesyonel **ö?retmen** popülasyonu)

Population Details:

Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanl??'na ba?lı resmi okullarda görev yapan ve mentorluk programına dahil olan aday ve dan??man ö?retmenler.

Test Methodology:

Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Her iki ölçek de katılımcıların kendi algılarını ve

deneyimlerini rapor etmelerini gerektirir.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Mesleki Geli?im, E?itimde **Mentorluk**, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Ö?retmen E?itimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses:

mnkaymak1@gmail.com (Mehtap Naillio?lu Kaymak)

Correspondence Address:

Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?:

2020 (Referans yay?n y?I?)

?zinler ve Ücret:

Ölçekler akademik bir makalede yay?nlanm??t?r. Kullan?m için sorumlu yazar (Mehtap Naillio?lu Kaymak) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

PDF Eri?imi:

Ölçeklerin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [adaya-ve-danisman-ogretmenler-icin-mentorluk-rolleri-olcekleri-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Naillio?lu-Kaymak, M., ve Sezgin, F. (2020). Aday ve Dan??man Ö?retmenler i?in Mentörlük Rollerini Ölçeklerinin geli?tirilmesi: **Geçerlik** ve **güvenirlik** çal??ması. *JRES*, 7(1), 349-375.

Ölçek Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, orijinal makalenin metin içeri?inde yer almaktadır. Bu maddelere eri?im için yukarıda belirtilen PDF referansın?n incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM